

Sissejuhatus ainesse:

„Meediaõpetuse“ tuumaks on käsitleda isiku ja ühiskonna aktiivse arendamise võimalusi ajakirjandusliku väljenduse vahenditega, anda aktiivse osaleva õpetuse vältel arusaam ühiskonna toimimisest ja ajakirjanduse mõjust avalikkusele. Kursus annab õpilastele oskuse märgata ja analüüsida oma igapäevkogemusi; annab teadmised ajakirjanduse ja meedia kui vahendatud suhtlemise toimimisest ühiskonnas, annab oskuse ühiskonnas orienteeruda ja kriitiliselt mõelda, kriitiliselt teha otsuseid ja valikuid.

Õppeprotsessi kirjelduse on koostanud ajakirjanik ja Tartu Ülikooli ajakirjandusõppejõud Maarja Lõhmus, PhD. Õppeprotsessi kirjeldus on tihedalt seotud toetavate slaididega [õppekavaveebis](#).

Õpitulemused:

Valikkursuse läbinud õpilane:

- 1) teab, milline on olnud ajakirjanduse ja meedia areng nii Eestis kui ka mujal maailmas;
- 2) eristab meedias fakte ning kommentaare;
- 3) orienteerub peamistes meedia žanrites;
- 4) oskab kriitiliselt hinnata meediamanipulatsioone, sealhulgas propaganda ja PR toimet;
- 5) teab sotsiaalmeedia võimalusi ja ohte ning oskab analüüsida sotsiaalmeedia ning peavoolumeedia vastastikuseid mõjusid;
- 6) on võimeline iseseisvalt koostama erinevaid meediamaterjale (uudis, artikkel, reportaaž) nii sõnas, pildis kui ka helis;

on teadlik meediakanalite allikatega töötamise põhimõtetest ning oma õigustest allikana.

Õppesisu

1. **Avalikkus, avalikkuse mõtteviisi kujundanud praktikad, sh ajakirjandusajalugu ja avalikkuse teooriad:** avalikkuse eripära on selle nn enesestmõistetavus ja „normaalsus“ meie igapäevakeskkonnana, mida on väga raske määratleda „objektina“ ja sellisena analüüsima asuda. Avalikkuse märkamist ja analüüsi harjutatakse seetõttu väikeste indikaatorite ja elementide kaudu, millest omakorda arendatakse refleksiooni ja refleksiivsuse tehnika ja konstruktivistliku käsitluse abil laiema tervikpildi reflekteerimist, defineerimist, tõlgendamist, kontekstualiseerimist ja analüüsi. Eesmärk on õppida rakendama avalikkuse analüüsi igapäevase reaalsusanalüüsi osana. Avalikkuse erialalisel kirjeldamisel on aluseks sotsiosemiootiline mõistestik.
2. **Ajakirjandus kui ainevaldkond ja mõtteviis:** õpetuse eesmärgiks on näidata läbi ajaloo ja kaasaja praktikate, kuidas on võimalik olla ühiskonna avalikkuses oma mõtete ja eneseväljendusega esil ning esiloleku kaudu anda panus oma ajastu intellektuaalses dialoogis või kunstilises elamuses. Ajakirjanduskanalite eripärade tundmine võimaldab redutseerida nende mõju sõnumi ja emotsiooniedastusel ning samas vajadusel seda eraldi arvesse võtta. Ajakirjandusvälja mõtlemise viise õpitakse välja tundma analüüsitehniliste terminite ja ajalooliste tekstide eritlemise kaudu.
3. **Ajakirjanduse praktiline semiootiline ja kriitiline analüüs:** põhineb sotsiosemiootikal. Sotsiosemiootilist kriitilise analüüsi meetodit on võimalik laiendada väga erinevate valdkondade analüüsidel, mis võimaldab seda omakorda edaspidi lõimida teiste õpiainetega ja rakendada teadusvaldkondade mõistmisel.
4. **Ajakirjanduse ja meedia praktiline tegemine:** hõlmab põhižanride omandamist: uudis, ülevaade, kommentaar, reportaaž, intervjuu, portree ja debatt on põhižanrid, mille valdamist harjutades omandatakse ühtlasi oskused mõelda professionaalsetes kategooriates. Samuti omandatakse oskus avada keerulised ühiskonna küsimused avalikkuses ajakirjanduslike vahenditega, rakendades ühiskonnaprotsesside edendamiseks dialoogilist alust ning vastastikust lugupidamist ühiskonna avalikkuses aktiivselt toimijate vahel.

Põhimõisted: Omandatakse ajakirjandusest ja meediast kõnelemiseks olulised mõisted ning kriteeriumid, mida vajatakse avalikkuse kriitilisel analüüsimisel ning mis on aluseks ainevaldkonna mõistmisel, nt avalikkus,

kommunikatsioon, kommunikatsioonimudel, ajakirjandusväli, tähendusväli, tsensuur, sõnavabadus, sotsiaalmeedia, meedia, meediakanalid, sh sotsiaalmeedia, meediatekst, uudis, juhtkiri, reportaaž, intervjuu, arvamus, debatt kvaliteetajakirjandus, manipulatsioon, meediaetika, meediakriitika, fakt, arvamus, reklaam.

	Teema	Tekstid ja rühmatööd	Ühisarutelud ja ülesanded
1	Loeng: Avalikkus ühiskonnas, Eesti avalikkus, ajakirjandus, ringhääling ja meedia	Loeng: Maailm, avalikkus ja avalik sfäär ühiskonnas. Küsimusi Maailm on suur suhtlemisüsteem – kogu „reaalsuse“ ülevalhoidmiseks on vaja erinevaid suhteid, suhtlemist, kommunikatsiooni Kommunikatsioonimudelid. Lihtne kommunikatsiooni mudel, tõlgendatud kommunikatsioon, massimeedia, kommunikatsiooni lineaarne mudel. Kommunikatsioon kui sõnumite ringlus. Avalikkus – reaalsus või fiktsioon, konsensus, puuduvad tekstid – muudetud tekstid – tsensuur, demokraatlik ja totalitaarne avalikkus. Ajakirjandus ühiskonnas, ajakirjandus ja meedia, avalikkuse sfäärid. P. Pärna „Sitta kah“, Allar Jõks „Kellele kuulub Eesti riik?“ PM, 7.03.2008. Kui vana on ajakirjandus? Lühike õpetus 1766, Tartu Maarahva Nädalaleht 1807, Sakala 1878, Eesti ajakirjanduse algas aastal 1766, Eesti ajakirjandus 20. ja 21. sajandil, Personaalne tasand, õigusruum, Eesti Rahvusringhääling – avalikõiguslik ringhääling. Ringhäälinguseadus – ringhäälingu eesmärk, Laulupidu alates 1869, laulupeod, ERR arhiiv arhiiv.err.ee	Jälgida kommunikatsiooni tekkimist ja selgitada näidetega üksikisikute kommunikatsiooni, rühma kommunikatsiooni ja laia (anonüümse) auditooriumi kommunikatsiooni erinevusi. Selgitada avalikkust – anonüümide ‘privaatsus’, ‘mitte-avalik’, ‘salalik’ Selgitada avalikkuse ja tsensuuri erinevusi. Rõhutada visuaalsust kui avalikkust. Selgitada Priit Pärna karikatuur 1987: lasta õpilastel ise välja pakkuda karikatuuri mõtet – milline on karikatuuri mõju ühiskonnas? M. Lõhmus „Kultuur. Kommunikatsioon. Meedia. Kultuur kui ühiskonna vaimne mõõde.“ http://www.uttv.ee/naita?id=127 Kuulata Eesti Raadio arhiivis varasemate laulupidude ülekanalid. Mida kuulates märkate? Millest kõneldakse? Mille poolest on rongkäigu reportaaž tänapäevale sarnane ja mille poolest erineb? Avalik-õiguslik ringhääling Eestis, kogumik, Lõhmus, M., Ehand, E. TÜK., KODUTÖÖ: lugeda C.R.Jakobsoni 3 isamaa kõnet ja kirjeldada, miks neid on olulisteks peetud, http://krzwlive.kirmus.ee/et/lisamaterjalid/ajatelje_materjalid?item_id=110&table=Books&book_id=110&action=booktext&html=1&hide_template=1
2	Rühmatöö, esinemine	Mina esinen – kõneharjutused. Selge kõnelemise harjutamine toimub kogu kursuse vältel. Kuivõrd me märkame ennast ja oma igapäeva ümbrust? Rühmatööd: 2 erinevat teemat – räägin oma loo (pealkirjaga) / kirjeldan ja näitan oma kohta (pealkirjaga)	Harjutada märkama detaili ja hetke. Harjutada kõnelema lugusid omaenda kogemustest ja tähelepanekutest. Harjutada kõnelema – selgelt ja julgelt kõnelemise treenimine. Harjutada nimetama ja defineerima: lood on vaja pealkirjastada! ÕPILASTELE: pidage kursuse aja

		Seejärel esitada samad lood ajakirjanduslikult – kindla sõnumi ja fookusega, enda poolt valitud žanris põnevalt, huviäratavalt.	jooksul oma ajakirjandustöö päevikut, 1. Kandke iga nädal sisse 2–3 olulist teksti, põhjendage olulisust, kommenteerige oma vaatenurka Päevikud esitada elektrooniliselt, viidetega.
3	Loeng: Eri rollid ajakirjandusväljal. väljaandjad, Meediatarbimine ning usaldus	Meedia 24/7, võitlus tähelepanu eest, tähelepanu saavutamine, avalikõigusliku ringhäälingu funktsioonid ja omadused, auditooriumi kogemuslikud aspektid, meedia usaldus, avalikkuse ootused. ERRi rahuloluuuring 2013, ERR auditooriumi igapäevane kattuvus, auditooriumi valikud (2011), enimvaadatud saated 2015	Milline kontakt on sul meediaga – mida jälgid? Mis on Sinu huvide pingerida? Mis on huvitav? Millest saad uusi mõtteid? KODUTÖÖ: Kõnelemise harjutamine: selge diktsiooni ja häälduse treenimine?
4	Seminar: Demokraatia võimalikkusest Eestis	http://vikerraadio.err.ee/l/ooylikool Õõülikool. Sotsiaalteadlane Ülo Vooglaid – Mis on demokraatia? Ülo Vooglaiu tekst: mõelge, mis võiks olla teksti tähendus? Millega olete nõus ja millega mitte? Näide: Uus mõte ja idee, mida jagada. Küsimus: milliseid oma algatusi võiksid ja tahaksid teistega üldisemalt jagada? Erinevad väljaanded, samasse ühiskonda kuulumine.	Tunnis: Meedia võrdlevad analüüsid rühmatööna Mida märkate – mis on erinevat ja mis on sarnast?
5	Seminar: Dialoog ajakirjanduses Intervjuu	Dialoog ja küsimused dialoogi kohta. Intervjuu ja intervjuerimine. Intervjuerimisel lepitakse kokku, kuidas infot kasutatakse. Küsimise täpsust ja selgust saab treenida. Intervjuus otsustab intervjueriija, kuidas intervjuu teeb. Raadiointervjuu kui dialoog	<i>Mis saab ühiskonnast, mida juhib fantaasiata põlvkond?</i> (Retooriline ja praktiline küsimus, arutamiseks – vastamiseks – dialoogi harjutus.) Ajakirjanduse liikumine internetti: uut tüüpi avalikkus ja uut tüüpi dialoogilisus (kiirem, paralleelne, sünkroonne) KODUTÖÖ: Teha intervjuud (rühmatöödena, moodustada oma rühma ajakirjandusväli – veebiajakiri, kuhu panna üles intervjuud kas kirjalikult, heliliselt või videosalvestused (monteeritult)).
6	Loeng: Ajakirjanduse ja meedia põhižanrid: uudis, reportaaž, arvamislugu	Žanrid, info ja uudis, uudise kriteeriumid, näide EWR (tekst), ajakirjandusliku uudisloo klassikalised tunnused, Harjutus: kuidas iseloomustad fotot? Reportaaž – kuidas kirjeldan, mida näen tunnen, mõtlen? Kuula reportaaže, https://arhiiv.err.ee/ Rühmatöö: kirjelda, mis siin toimub ja kuidas see lugu edasi võiks minna? Arvamusloo kirjutamine? Rühmatöö: millised on sinu ootused	

		Lastejaama suhtes? http://lastejaam.err.ee/ Ajakirjandus <i>versus</i> meedia? Kvaliteetse ajakirjanduse tunnuseid.	
7	Loeng: Dokumentaalfilmi „DISKO ja TUUMASÕDA“ (2009) analüüs	Filmi vaatamine. Jälgimise ja analüüsi rühmatööd. Rühmatööde arutamine.	Tunnis: milliste põhimõtete alusel on film tehtud? Mis on põhilised vastandused? Mis märgid jäid meelde? Mil määral oli huumorit? Mis tähendus on huumoril? Mis oli Sinu jaoks uut selles filmis? Kuidas Sa hindad seda filmi?
8	Loeng: Sotsiaalmeedia: võimalused ja ohud	Slaidid: Sotsiaalmeedia ruumiline ja ajaline mõõde. Küsimused ohtude ja valede kohta. Mart Soidro – FB kui kriitilise info keskkond tuttavad Probleem: mis saab, kui FB sõber blokeerib või viskab välja? Mida arvad anonüümsete kommentaaride keelamisest? Edevus püramiidil (tekst, visuaal-rakurs),	Mis võimalusi annab online ühiskonnas? Interneti avalikkus, Facebook avalikkuse teenistuses KODUTÖÖ: Uurida FB kui ajakirjandust (rühmatöödena, kirjutada oma veebiajakirjas) tuua näiteid tõsisest ajakirjandusest FBs, persoonide tutvustusest FBs, sündmuste kajastamisest FBs, arutlusest ja ideede arendusest FBs, huumorist FBs.
9	Uurimistöö meedia võrdlemisest: Milline on sotsiaalmeedia toime ja peavoolu meedia toime	Slaidid: kaugused lähemale, ajas tulevad lähemale. FB teavitab sõpru sündmustest – saadab kutsed. Uurimistöö meetod: küsitlus rühmatööna, seejärel rühmatööde arutamine 1. Rühmad 3–5 liiget, rühmas vastuste analüüs ja tulemuste üldistus. Küsimused esitage oma väljavalitud sihtrühmale sotsiaalmeedia või peavoolumeedia kohta. Kokkuvõte.	Leia traditsioonilise peavoolu meedia ja sotsiaalmeedia sarnasusi ja erinevusi. Mis on Facebooki avalikkus?
10	Loeng: Ajakirjanike vaade: mis põhimõtete alusel kujundame meedia välja?	Meedia agenda kujundamine. Uudistoimetuste töö põhiprintsiibid. Toimetuste külastamine. Ajakirjanik kõneleb oma igapäevatööst. Arheoloogilised kaevamised. Ajakirjanike roll: tuua kaugel lähedale Visuaalvalitsus (koomiline, tekst, visuaal).	Kuulata ja jälgida praktilist ajakirjanikutööd ning arutada, mis lähtekohad on aluseks?
11	Analüüs: milline on aktuaalsete teemade valik ja uudiste esitus	Mis on aktuaalne? Aktuaalsed teemad ajakirjanduses, uudised Uudispäev ja uudisvoog (flow) Rühmatöö: millised on aktuaalsed teemad ja uudised täna? Rühmatöö: Millised olid tänase päeva esiuudised?	Praktiline ajakirjanduse uuring ja uuringu kokkuvõtte esitamine. Uuringuks anda aega ca 20 minutit rühmatööna

		Kõneaine – agenda <i>setting</i> ajakirjanike pilguga.	
12	Loovtöö: ajakirjandusliku kajastuse tegemine aktuaalsel teemal sõnas, pildis, videos	Nüüd on aeg õpilasel proovida teha oma lugu. Harjutame uudislugu. Harjutame: kõnelemiseks on vaja kandvat häält. Uudisloo tegemine. Uudisloo narratiiv ja jutustamise gradatsioon. Uudisloo pealkiri ja esitus.	Lisa: näiteid klassikalistest uudislugudest.
13	Analüüs: loovtööde ühine vaatamine, kuulamine ja arutamine	Slaidid: Lugude vaatamine/kuulamine/lugemine. Loovtööde kokkuvõtted. Loovtööde lugude analüüs. Loovtööde tagasiside ja analüüsi kokkuvõte.	Mis on Facebooki avalikkus? KODUTÖÖ: Lugeda ajakirjanike elulugusid (1–3), vastata küsimustele – arutleda oma veebiajakirjas: Miks ta alustas ajakirjanikutööd? Millega on ta rahul? Mis on ajakirjanikutöö keerulised momendid? Kuidas oleksid käitunud Sina?
14	Seminar: oma teemade tõstatamine ja arutamine (praktiline <i>agenda setting</i>) Rühmatöö: ajakirjandusliku dialoogi arendamine	Mida oled märganud, mõelnud ja mida olete arutanud? Kodanik infoväljal: passiivne või aktiivne? Avalikkuse suhte muutumine 20. ja 21. sajandil. Avalikkus kui poliit-, kultuuri- ja majandussfäär. Rühmatöö: Mida olen mõelnud arutada? Kuidas olen mõelnud arutada? Lindistage töörühmade ideede esitamine ja arutelu: ajakirjandusliku dialoogi arendamine. Meta-analüüs: töörühmade arutelu lindistuse kuulamine ja uute ideede välja noppimine Ettekanded-arutelu: ajajoon enne internetti ja internetis. Paide arvamusfestival kui ideede esitamise ja kogumise keskkond. Eesti postmodernne hüperlokaalsus.	Teemade praktiline esitamine ja arendamine. Küsimused dialoogilisuse erinevate vormide kohta. KODUTÖÖ: Uuri Paide arvamusfestivalil peetud kõnesid (erinevad aastad). Kersti Kaljulaid: „Eetiline riik ei mängi oma rahvaga“ PM http://arvamus.postimees.ee/v2/3798169/kersti-kaljulaid-eetiline-riik-ei-maengi-oma-rahvaga Meediapäevikute esitamine – tutvustamine: Mida olen pidanud oluliseks, millised on minu kommentaarid lugudele. Meediapäeviku kokkuvõte.
15	Loeng – seminar: Kokkuvõte: avalikkus ja ajakirjandus Eesti ühiskonnas	Meenutame arutatud teemasid. Meediakanalite hulk on laienenud: traditsiooniline meedia, uus meedia ja ristmeedia. Aja ja ruumi käsitlus. Tehnoloogia ja digipööre. Ühiskonna kommunikatiivsust tingib tunnetusvajadus. Võime eristada 3 liiki tunnetushuvi.	Tunnis: Vaatame ja analüüsime kujunenud ajakirjanduslikke veebiajakirju. Võrdleme tehtud veebiajakirjade sisu. Arutelu – Avalikkuse struktuurimuutus Eestis – millised on elemendid?

		Kommunikatsiooni üks võtmeküsimus on õiguslik raam, regulatsioon. Õhtumaa kultuuride sidus ühiskond. Millisena nähakse avaliku meedia tulevikku?	
--	--	--	--

Lõiming ja üldpädevuste kujundamine

Õppekava on tihedalt lõimitud keele- ja kirjanduse, võõrkeelte, filosoofia, ühiskonnaõpetuse, inimeseõpetuse, ajaloo, geograafia, matemaatika, füüsika, keemia ja majanduse ning riigikaitse elementidega.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kujundatakse kõlbelisi väärtusi, sotsiaalseid hoiakuid ning tõekspidamisi, suhtumist oma ja teiste rahvaste kultuuripärandisse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Rühmatööde käigus arendatakse õpilaste koostööoskust, arvamuse avaldamisoskust. Loov- ja analüüsülesannete kaudu kujundatakse oskust eetilisel ja olusid arvestades suhelda nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Enesemääratluspädevus. Meediatekstide kaudu toetatakse õpilaste maailmapildi kujunemist. Kujuneb oskus eristada iseenda seisukohast olulisi ja vajalikku infot.

Õpipädevus. Arendatakse kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, ajakirjandusžanride loomist.

Suhtluspädevus. Arendatakse oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise, kaaslaste kuulamise ja teiste seisukohtade aktsepteerimise oskust.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Meediatekstide põhjal arendatakse oskust teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot sõnalise teabega seostama ning tõlgendama.

Ettevõtlikkuspädevus. Meediatekstide kaudu suhtuma kriitiliselt ühiskonna probleemidesse. Videote tegemine soodustab õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning õpetab neid ühendama teooriat praktikaga.

Digipädevus. Tööde esitamiseks ja esitlemiseks kasutatakse ühist kausta veebikeskkonnas. Info otsimine, tekstide koostamine ja nn avaldamine. Arendatakse teabe hankimise oskust.

Soovituslik kirjandus kursuse ettevalmistamiseks

Tannberg, T. 1998. Tartu Maa Rahva Näddali-leht. Uurimusi ja allikmaterjale. Tartu: Eesti Ajalooarhiiv. Eesti Kirjandusmuuseum

Jakobson, C.R. 1870. Kolm isamaa kõnet. Vanemuise Seltsis.

Maarja Lõhmus ja Ragne Kõuts: ajakirjandus kui Eesti avalikkus ... arvamus.postimees.ee/ .../maarja-lohmus-ja-ragne-kout... May 19, 2009

<http://www.hot.ee/v/vabavaimualgatus/5aprill/lohmus.html> Lõhmus, M. Avaliku teksti areng Eestis 1990ndatel

1. Eesti ajakirjandus

- Aru, Krista 2005. Päevaleht 1905–1941. Mälestusi, artikleid ja kommentaare. Teoses Päevaleht ja tema ajastu. Koostajad: Aavo Kokk ja Krista Aru. Tallinn: Eesti Päevaleht. Lk 11– 129.
- Aru, Krista 2008. Jaan Tõnisson ja Postimees (1896–1935). Teoses: Üks kiring, kolm mõõdet. Peatükke Eesti toimetajakesksest ajakirjandusest. Tartu: EKM Teaduskirjastus, lk 107–307,
- Aru, Krista 2008. Saatesõnad ja selgitused. Teoses: Üks kiring, kolm mõõdet. Peatükke Eesti toimetajakesksest ajakirjandusest: K. A. Hermann, J. Tõnisson, K. Toom. Tartu: EKM Teaduskirjastus, lk 7 – 28.
- Aru, Krista 2009. Eeseti Vabariigi ajakirjad. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, VI. Tartu: Tartu ülikool, žurnalistika kateeder. Lk 3 – 27.
- Hõbemägi, Priit 2005. Kõietants. Eesti Päevaleht 2001 – 2005. Teoses Päevaleht ja tema ajastu. Koostajad: Aavo Kokk ja Krista Aru. Tallinn: Eesti Päevaleht. Lk 203 – 245.
- Jakobson, V. 1996. Venekeelsed ajalehed Eestis Saksa okupatsiooni ajal 1941 – 1944. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, X. Tartu: Tartu Ülikool, Ajakirjanduse osakond, lk 84 – 98.

- Kallip, A (toimetaja). 1963. Raamatukogudest ja antikvariaatidest kõrvaldamisele kuuluvate kodanlikul ja okupatsiooni ajal Eestis ilmunud väljaannete koondnimekiri. II osa. Tallinn. (Faksiimile, ROotsi Eestlaste Esindus 1980)
- Kingissepp, Valve 1991. Mida uut tõi 'Marahva Nädala-Leht' eesti kirjakeele sõnavarasse? Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, VIII. Tartu: Tartu Ülikool, Ajakirjanduse ajaloo labor, Eesti Akadeemiline Ajakirjanduse Selts, lk 8 – 16
- Kokk, Aavo, Aru, Krista 2005. Päevaleht 100. Teoses Päevaleht ja tema ajastu. Koostajad: Aavo Kokk ja Krista Aru. Tallinn: Eesti Päevaleht. lk 7 – 9.
- Lauk, Epp 1996. Eesti ajakirjanduse süsteemi kujunemine. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, X. Tartu: Tartu Ülikool, Ajakirjanduse osakond. lk 5- 36.
- Lauringson, Ester 1996. Eesti linna- ja rajoonilehtede naljanurgad aastail 1953 – 1955. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, X. Tartu: Tartu Ülikool, ajakirjanduse osakond, lk 62 – 81.
- Maimik, Peeter 1994. Eesti ajakirjandus nõukogude tsensuuri all. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, IX. Tartu: Tartu Ülikool, Žurnalistika osakond, lk 85 – 119.
- Maimik, Peeter 1996. Tõkked ajalehtede – ajakirjade trükkimise teel enne tsensuuri kaotamist Eestis. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo, X. Tartu: Tartu Ülikool, ajakirjanduse osakond, lk 99 – 107.
- Mets, Margus 2005. Päevalehe taassünd. Kui taastati Eesti sõltumatu ajakirjandus. Teoses Päevaleht ja tema ajastu. Koostajad: Aavo Kokk ja Krista Aru. Tallinn: Eesti Päevaleht. lk 181 – 201.
- NSVLiidu Ministrite Nõukogu juures asuv Trükistes Riiklike Saladuste Kaitse Peavalitsus 1977. Mittesalajaste väljaannete trükkimise ühtsed eeskirjad. Tallinn: Valgus.
- Pilvre, Barbi 2011. Naiste representatsioon Eesti meedias Eesti Ekspressi ja ETV näite. Teoses: Naiste meediarepresentatsioon Eesti ajakirjanduskultuuri ja ühiskonna kontekstis. Dissertationes de Mediis et COmmunicationibus Universitatis Tartuensis, 12. Tartu: Tartu ülikooli Kirjastus. lk 48 – 68.
- Pullerits, Priit 1994. Eesti ajalehtede huumori- ja satiirilised 1904 – 1914. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloo IX. Tartu: Tartu Ülikool, Žurnalistika osakond, lk 5 – 21.
- Pullerits, Priit 2003. USA ajakirjandus: kõmukuningatest meediamagnaatideni. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Tannberg, T. 1998. Tartu Maa Rahva Nädali-leht. Uurimusi ja allikmaterjale. Tartu: Eesti Ajalooarhiiv. Eesti Kirjandusmuuseum.
- Vare, Tõnu 2005. Noorte Hääl läbi viie aastakümne. 18.09.1940 – 31.01.1990. Teoses Päevaleht ja tema ajastu. Koostajad: Aavo Kokk ja Krista Aru. Tallinn: Eesti Päevaleht. lk 131 – 179.

2. Integratsioon ühiskonnas

- Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999 – 2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002.
- Hallik, Klara (koostaja) 2002. Integratsioon Eesti ühiskonnas. Monitooring 2002. Tallinn: Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus.
- Jakobson, V. 2002. Raadiosaadete monitooring. Teoses Integratsiooniprotsessi kajastamine Eesti meedias 2002. aastal. lk 27–39
- Kadastik, Mart 2013. Eeseti ajalehtede tulevikust. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. lk 128–133.
- Korts, Külliki 2002. Vene kooli ja venekeelse hariduse probleem eesti- ja venekeelses ajakirjanduses. Teoses Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999–2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002, lk 40–48.
- Kõuts, R. 2002. Integratsioon eesti- ja venekeelses pressis, Teoses Integratsiooniprotsessi kajastamine Eesti meedias 2002. aastal, lk 4–26.
- Kõuts, R. 2002. Mitte-eestlased võimaliku ressursina trükimeedias. Teoses Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999–2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002, lk 21–30.
- Lauristin, M. 2002. Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999–2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002, lk 9–11.

- Peegel, Juhan 2016. Varasem Eesti ajakirjandus ja Tartu ülikool. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 121–129.
- Peresild, O. 2002. Venekeelsed telesaated ja Eesti ühiskonna representatsioon: kas teadlik või mitteteadlik konstrueerimine. Teoses Integratsiooniprotsessi kajastumine Eesti meedias 2002. aastal. Lk 40–56.
- Peresild, Olga 2002. Sotsiaalreklaam integreeruva ühiskonna kontekstis. Teoses Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999–2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002, lk 49–58.
- Tamppuu, P. 2002. Integratsiooniprotsessi arengud meediapildis. Eesti ajakirjandus integratsioonist. Integratsiooni meediamonitooring 1999–2001. Tartu: Integreeruv Eesti, Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2002, lk 12–20.
- Vanamõlder, Kaarel 2013. Välgatused Eesti pressiajaloo varjude ajas? Püüd ümber mõtestada vanimate ajalehtede uurimislugu. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 115–124.

3. Ringhääling

- Akadeemia 2010, nr 22
- Ehand, Epp 2001. Uudiste tõlgendamine tegijate ja vastuvõtjate poolt. Teoses Avalikõiguslik ringhääling Eestis. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 179–186.
- Ernits, Rutt 2013. Raadiosaade 'Kirjutamata memuaare' sisu muutumine aastatel 1977–2006. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 142 – 147.
- Hion, Ene 1987. Kolm meest stuudios. Hendrik Allik, Gustav Naan, Villem Raam. Valitud minuteid mõttevahetustest. Tallinn: Eesti Raamat.
- Lauk, E., Pallas, A. 2006. Elulood raadioajastut avamas. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. lk 11 - 21.
- Lauri, Lembit 1986. Kirjutamata memuaare. Katkendeid kaasaegsete elukroonikast helilindil. Kogunud ja paberile pannud Lembit Lauri. Tallinn: Perioodika.
- Lauri, Lembit 1988. Kirjutamata memuaare. Katkendeid kaasaegsete elukroonikast helilindil. Kogunud ja paberile pannud Lembit Lauri. Tallinn: Perioodika.
- Lõhmus, M. Toimetamine: looming või tsensuur, pt 2, Lõhmus, M. Toimetamine: looming või tsensuur, TÜK, lk 24–55.
- M. Lõhmus, H. Tiikmaa, A. Jõesaar, A. Johanson 2010. Eesti identiteedi kujundamine – ringhäälingu valikute teekond
- Mägi, Anu 2001. Ajalooline Keskööprogramm – kas vaba raadio 1980ndatel? Teoses Avalikõiguslik ringhääling Eestis. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 224–231.
- Ojasson, Merike 2001. Toimetaja rolli muutumine: Raadio Puls B3 lugu. Teoses Avalikõiguslik ringhääling Eestis. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 247–255.
- Šein, Hagi 2016. Televisioonide kuvandiraamistik 2.0: võimalused uueks legitimeerimiseks. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 64 – 77.
- Teppan, Sten 2014. Organisatsiooni funktsioonide ja toimetaja rollide muutumisest rahvusringhäälingus: staažikate ajakirjanike käsitus. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 64 – 81.
- Unt, Aune 2001. Avalikõigusliku ringhäälingu mõistest. Teoses Avalikõiguslik ringhääling Eestis. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 9 – 14

4. Ajakirjanik kui professioon

- Aldur Pääro (1937) 2006. Ajakirjanik vajab inimeste usaldust. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 249 – 256.
- Hion, Ene 2016. Valdo Pandi pärandist Eesti ajakirjandusele. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 14 – 16.
- Härmo Saarm (1939) 2006. Piiride kompamine. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 349 – 357.

- Inselberg, Kadri 2014. Ajakirjanduskriitika ajakirjanduse rollist Eesti ühiskonnas 2011 – 2012. Ajakirjanduskriitika või demagoogia? Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 113–119.
- Kurvits, Roosmarii 2016. Ajakirjaniku saatus. Pagulane, arreteeritud, loobuja, alati ajakirjanik. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 121 – 129.
- Leho Männiksoo (1933) 2006. Minu elu ja lugu. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 219 - 232.
- Paidre, Urmas 2014. Vastutuult purjetades – LõunaLehe eduloo põhjuste otsinguil. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 51 – 56.
- Peegel, Juhan 2015. Ajakirjanik, kes ta niisugune on? Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 142 – 148.
- Peegel, Juhan Otsides. Mälestusi pikalt teelt. Tänapäev: 2006.
- Peeter Sookruus (1950) Vastandjõudude mõjuväljas. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 379 – 401.
- Priit Aimla (1941) 2004. Kuidas minust sai. Kui sai. Teoses Meie jäljed jäävad. Eesti ajakirjanike elulood I. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 261 – 282.
- Silja Vahuri (1945) 2006. Metsvint andis suuna. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. lk 373 – 378.
- Silvia Nurmoja (1932) 2006. Killukeski Raadiomaja elust ja inimestest. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 196 – 210.
- Teet Roosaar (1963) Tormiline aeg. Teoses Meie jäljed jäävad. Eesti ajakirjanike elulood I. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 455 – 459.
- Toivo Makk (1939) 2006. Meeldivalt mikrofoni haardes. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 335 – 348.
- Urve Sinisalu (1945) 2004. Tänapäeva lehe näo ja sisu otsustavad omanikud. Teoses Meie jäljed jäävad. Eesti ajakirjanike elulood I. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 323 – 329.
- Vilma Jürisalu (1928) 2006. Lapsepõlvkodu, kooliaeg ja aastad raadiomajas. Teoses Teelised helisillal. Ringhäälingurahva lood. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. lk 61 – 68.

5. Ajakirjandus arvudes. Ajakirjandussotsioloogiline pilk

- Kangur, Marii 2015. Pressifotode tabloidiseerumine aastatel 1990 – 2014 Edasi/ Postimehe näitel. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 54 – 60.
- Kasenõmm, Kaidi 2015. Ajakirjanduse funktsioonide muutumine uudistest üleküllastunud ühiskonnas. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 96 – 103.
- Kurvits, Roosmarii 2015. Eesti ajalehtede visuaalsus läbi kahe sajandi ja selle muutumise põhjused. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 42 – 53.
- Lauristin, M., Vihalemm, P., Uus, S., Peegel, J. 1987. Rajoonileht ja lugeja. Tallinn: Eesti Raamat. pt 6, lk 122 – 140 Lugejaskonna koosseis. Erinevate gruppide huvid ja hinnangud. Pt 7, lk 141 – 165 (auditooriumi kirjeldus anno 1981)
- Lauristin, Marju 2001. Kas see ongi siis nüüd see Eesti aeg? Muutuste diskursus Eesti ajakirjanduses. Teoses: Kõnelev ja kõneldav inimene: Eesti erinevate elualdkondade diskursus. Tallinn: TPÜ Kirjastus. Lk 63 – 84.
- Lõhmus, M., Lauristin, M., Salupere, R. Inimesed kultuuriväljal. Eesti kultuuritüüpide analüüs.
- Opermann, Signe 2015. Meediapõlvkonnad uudistemeedia tarbijana. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 80 – 89.
- Põldmäe, Eva Maria 2016. Erinevad põlvkonnad teleauditooriumina 2014. aastal. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 83 – 93.
- Raudsaar, Mart 2001. Euroopa avalik sfäär: kas uue Paabeli torni ehituskoosolek? Teoses: Euroopa Liidu uudised ja Euroopa avalik sfäär. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. Lk 5 – 8.
- Tammppuu, Piia 2010. Euroopa Liidu kommunikatsioon ja rahvuslik ajakirjandus. Teoses: Euroopa Liidu uudised ja Euroopa avalik sfäär. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. lk 9 – 31.

- Uus, Sulev 1999. Üle kivide ja kändude. Punktiirjoooni maakonnalehtede erastamise käänulistelt teedelt. Meediaorganisatsioon I., lk 75 – 86.
- Veskimägi, K-O. Nõukogude unelaadne elu. Tallinn, 1996.
- Vihalemm, P. 2015. Eesti päevalehtede tähelepanu teistele maadele. Täienduseks ja taustaks arutelule EAASI koosolekul 21.03.2014. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 75 – 79.
- Vihalemm, P. Eesti meediasüsteem 1965 - 2004. TÜK, 2004.
- Vihalemm, Peeter, 2015. Meediakasutuse üldtendentsid. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 90 – 95.

6. Teooriad, ajakirjandusõpetus ja ajakirjanduse regulatsioon

- Avalik-õiguslik ringhääling Eestis', kogumik, TÜK, 2001
- Barthes, R. Mütoloogia. Varrak, 2004.
- Dahlgren, P 2005. The Internet, Public Spheres, and Political Communication: Dispersion and Deliberation'. Political Communication, vol 22, 2, 147–162
- Dijk, T. Ideoloogia. TÜK, 2005.
- Eesti Akadeemilise Ajakirjandusseltsi aastaraamat. TÜK 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
- Farmann, E. , Kramholt, P. 1997. Raadioajakirjandus. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Foucault, M. Teadmiste arheoloogia. (TÜK, 2005)
- Foucault, M. Valvata ja karistada: vangla süünd. (eesti keeles Ilmamaa, 2014)
- Habermas, J. Avalikkuse struktuurimuutus. 2001, pt 1, 2, 6.
- Harro- Loit, Halliki 2013. Ajakirjandus ja vastutus: Eesti ajakirjanike hoiakud Euroopa kontekstis. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 26 – 37.
- Harro, Halliki 1994. Ajakirjanduse õiguslik regulatsioon Eestis aastail 1918 – 1940 ja 1990 – 1993. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Jõesaar, Andres 2016. Euroopa audiovisuaalmeedia regulatsiooni valikutest. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 99 – 103.
- Kasik, Reet 2014. Ajalehe uudistemaailm tekstina. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 21 – 26.
- Leijen, Ä. Jt 2015. Mis on e-portfoolio? Näide e-portfooliote kasutamisest õpetajahariduses. Projekt Whatchme. Tartu.
- Loit, Urmas 2013. Avaliku Sõna Nõukogu: kaksikümne aastat meediakriitilist vaatlust. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 86 – 92.
- Loogma, Krista 2001. Tulevikudiskursus: utopiast utoopiani. Teoses Kõnelev ja kõneldav inimene. Tallinn: TPÜ Kirjastus, lk 85 – 95.
- Loominguliste liitude ühispleenum. Kõned. Kogumik 1988
- Lõhmus Toimetamine: looming või tsensuur , pt 2
- Lõhmus, M. Public Text in Totalitarian System, TÜK 2002
- McQuail, D. Massikommunikatsiooniteooria, 2003, I pt.
- Peegel, Juhan 2013. Ajalehekeelest. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 110 – 114.
- Pullerits, Priit 1997. Ajakirjanduse põhižanrid. Uudis, olemuslugu, juhtkiri. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Rohtla, Eve 2013. Kuidas Pressinõukogu täna oma rolli näeb? Pressinõukogu tegevussuundadest ja probleemidest. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 93 – 98.
- Ruutsoo, R. Sotsiaalteaduste võimalused: demokraatia diskursus ja diskursiivne demokraatia, rmt Ruus, V-R. Kõnelev ja kõneldav inimene . Artiklite kogumik. TPÜ: 2000, lk 24 – 62
- Ruutsoo, Rein 2001. Sotsiaalteaduste võimalused: demokraatia diskursus ja diskursiivne demokraatia anneteeritud Eestis . Teoses: Kõnelev ja kõneldav inimene. Tallinn: TPÜ Kirjastus, lk 24 – 62.
- Tiikmaa, Helle 2014. Eesti Ajakirjanike Liit – ajas muutuv ja kestav: noppeid EALi arhiiviriivileilt. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 123 – 129.
- Uudise töövihik. Tartu, 2001.
- Veskimägi, K.-O. Nõukogude unelaadne elu. Tallinn 1996

7. Ajakirjandus maailmas, Eesti ajakirjanduse levik maailmas ja välis-eesti ajakirjandus

- Aunapu, Ly 2013. Eesti väliskorrespondendid aastatel 1991 – 2011. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 175 – 183.
- Bahovski, Erki 2013. Välisuudised: müüdid ja tegelikkus. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 171 – 174.
- Hess, Markus 2015. Musta lindi pave: Eesti Rahvuskongress ja väliseestlaste võitlusei 1970.-1980. aastatel. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 25 – 29.
- Lobjakas, Ahto 2013. Ajakirjandusest ja maailmast. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 168 – 170.
- Lõhmus, Maarja 2015. Väliseesti ajakirjandusega tagasi ideaalide juurde: avatuse, ühistegevuse ja edenemise poole. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 21 – 24.
- Pruuli, Tiit 1991. Eesti ajakirjandus väljaspool Eestit 1940 – 1950. Teoses Eesti ajakirjanduse ajaloost, VII. Tartu: Tartu Ülikool, Žurnalistika kateeder, Ajakirjanduse ajaloo labor. Lk 151 – 182
- Treufeldt, Indrek 2015. Eestikeelse teksti üleilmne levi: Rahvusringhääling ja globaalne eestlaskond. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 30 – 40.

8. Veeb, sotsiaalmeedia ja ristmeedia

- Allas, Elina 2016. Kodaniku- ja kogukonnaajakirjandus ei ole uut tüüpi ajakirjandus. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 39 – 48.
- Härma, Kristel 2016. Uudiste lugemine internetist noorte ja nooremate keskealiste hulgas. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 104 – 109.
- Kütt, Madiken 2016. EEsti ajakirjanike eneseturundus sotsiaalmeedias. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 49 – 55.
- Leheste, Gunnar 2013. Veebiajakirjanike tööd mõjutavad tegurid. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 53 – 58.
- Luik, H. 2013. Kommentaariumi olemusest ja funktsioonidest. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 148 – 155.
- Palmiste, Grete 2016. Milline on Eesti veebitoimetuste töökultuur ning kuidas see sisule mõju avaldab? Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2016. Lk 110 – 117.
- Samost, Anvar 2013. Kommentaariumidest Postimehes. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2013. Lk 156 – 158.
- Sarapuu, Merilin. 2015. Internetikasutajate valmisolek digitaalse sisu eest tasumiseks. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2015. Lk 117 – 121.
- Tamm, Mihkel 2014. Uudiste lugemine paberlehest, veebiväljaandest ja nutitelevonist. Teoses Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi Aastaraamat, 2014. Lk 38 – 43.

9. PR , meedia rollid, meediatekst kui tegu (manifestne tekst)

- Ettepanek IME . 23. sept. 1987. Edasi
- Jõks, Allar, Kellele kuulub Eesti riik?, PM 07.03.08
- Loominguliste liitude ühispleenum. Kõned. Kogumik 1988.
- Rull, I. Meediamängud. Äripäev 2008
- Rull, I. Populismist. Rull & Rumm 2014